

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

філологічний

(назва інституту/факультету)

Кафедра

журналістики

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Медіаграмотність

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вбіркова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма

(назва програми)

Спеціальність

(вказати: код, назва)

Галузь знань

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти

перший (бакалаврський)

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

філологічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання

українська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники:

к.н.с.к., доц. Шутяк Л.М.

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача <https://www.journalistic.space/liliia-shutiak/>

Контактний тел.

(0372) 58-47-02

E-mail:

l.shutiak@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle -

Консультації

Очні консультації: щотижневі

Онлайн-консультації: google.meet

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Курс „Медіаграмотність” має на меті допомогти студентам набути навички аналізу та оцінки ЗМІ для виявлення дезінформації та пропаганди.

2. Мета навчальної дисципліни:

Створення ефективного механізму критичного осмислення і корегування інформації, отриманої через засоби масової інформації, відпрацювання особистісної системи ціннісних орієнтацій та формування умінь інтерпретувати інформацію, розуміти її суть, адресну спрямованість, мету інформування, викриття її прихованого значення з маніпулятивною метою.

3. Пререквізити. Вказуються дисципліни чи сертифіковані курси, які здобувач вищої освіти має вивчити до початку або разом із цією дисципліною, що підвищує ефективність засвоєння курсу.

Медіакритика

4. Результати навчання

знати:

- роль медіа в формуванні полікультурної картини світу;
- основні терміни і поняття, якими користуються ЗМІ;
- функції і класифікацію засобів масової інформації за способом передачі інформації і каналами сприйняття;
- негативні тенденції, що створюють засоби масової інформації (дезорієнтація особистості, крайній негативізм, надлишковий оптимізм тощо);
- принципи маніпулювання свідомістю споживачів;
- правила культури спілкування в інформаційному суспільстві та методи захисту від можливих негативних впливів у процесі масової комунікації.

вміти:

- оцінювати й аналізувати журналістські матеріали й інші матеріали медійного змісту;
- виявляти маніпулятивний контент медіа;
- здійснювати перевірку та класифікацію джерел інформації;
- аналізувати явища і процеси в соціально-економічному житті суспільства в минулому та сучасному вимірах;
- вільно орієнтуватися в тенденціях інформаційного ринку в контексті утвердження демократичних інститутів влади та суспільства.

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ФК4. Здатність використовувати вітчизняний і світовий досвід у галузі соціальних комунікацій.

ФК10. Здатність використовувати професійні знання й практичні навички з журналістики, масової комунікації та інформації, комунікаційних технологій для дослідження комунікаційних явищ і процесів.

ПРН7. Практикувати соціально відповідальну поведінку в професійній сфері, ефективно працювати в команді, діяти на основі етичних засад професійної діяльності.

ПРН11. Орієнтуватися у масово-інформаційних та комунікативних процесах.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна			3	90							залік
Заочна	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Тема 1. Інформація та мас-медіа.

Тема 2. Різновиди медіа.

Тема 3. Загальні тенденції в сфері нових медіа (соціальні мережі, блоги).

Тема 4. Усвідомлене медіаспоживання. Процес відбору новин.

Тема 5. Маніпуляції в медіа. Пропаганда.

Тема 6. Фейк як один з механізмів інформаційної маніпуляції.

Тема 7. Інформаційна безпека в часи війни.

Тема 8. Критичне сприйняття та протидія маніпуляціям мас-медіа.

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми
1.	Як поширюється інформація в різних типах ЗМІ?
2.	Проаналізувати 5 прикладів соціально-шкідливих стереотипів (етичних, расових, релігійних, гендерних).
3.	Загальні тенденції поширення інформації в сфері нових медіа (Facebook, Instagram, Telegram).
4.	Маніпуляції в медіа. Як це працює?
5.	Здійснити моніторинг ЗМІ на предмет виявлення та спростування фейків.

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю, методи навчання

МН1 – словесні методи (лекція, співбесіда, консультація, дискусія тощо).

МН2 – практичні заняття.

МН3 – робота з матеріалами медіа.

МН6 – наочні методи (презентації, ілюстрації, відеоматеріали тощо).

МН9 – самостійна робота над індивідуальними завданнями або за програмою навчальної дисципліни.

Методи оцінювання

МО2 – тести, опитування, контрольні, самостійні роботи за індивідуальними завданнями.

МО4 – звіти, реферати, статті.
МО6 – презентації результатів виконання завдань.
МО8 – залік.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)														Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6		T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13		
5	5	5	5	5	5		4	5	4	4	4	5	4	40	100

5. Рекомендована література – основна

1. Медіаосвіта та медіаграмотність: підруч. / ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; За науковою редакцією В. В. Різуна. Київ: Центр вільної преси, 2012. 352 с.
2. Медіаосвіта та медіаграмотність : короткий огляд / В. Ф. Іванов та ін. 2-ге вид., стер. К.: АУП, ЦВП, 2012. 58 с. URL: <http://www.aup.com.ua/upload/ogliad.pdf>
3. Медіаосвіта та медіаграмотність: підруч. для студ. пед. колед. / ред.- упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за науковою редакцією В. В. Різуна. Київ: Центр Вільної Преси, 2014. 431 с. URL: <http://www.aup.com.ua/uploads/mo3.pdf>
4. Медіаосвіта. Основи медіаграмотності: навч.-метод. посіб. для курсу «Основи медіаграмотності» / укл. С. О. Троян, Ткачук А. В. Умань : ПП Жовтий О. О., 2014. 128 с.
5. Практична медіаосвіта: авторські уроки. Збірка / Ред. упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; За науковою редакцією В. В. Різуна. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2013. 447 с.
6. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>
7. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
8. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні : Закон України від 16.11.1992 № 2782-XII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2782-12>
9. Про захист суспільної моралі : Закон України від 20.11.2003 № 1296-IV. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1296-15>
10. Про інформаційні агентства : Закон України від 28.02.1995 № 74/95- ВР. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/74/95-вр>
11. Про інформацію» : Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
12. Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення : Закон України від 23.09.1997 № 538/97-ВР. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/538/97-вр>

13. Про рекламу : Закон України від 03.07.1996 № 270/96-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/270/96-вр>
14. Про телебачення і радіомовлення» : Закон України від 21.12.1993 № 3759-XII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3759-12>
15. Сінді Шейбе, Фейз Рогоу. Медіаграмотність. Критичне мислення у мультимедійному світі; пер. з англ. С. Дьома ; за заг. ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волощенко. Київ : Академія Української Преси : Центр Вільної Преси, 2017. 319 с.
16. Potyatunyk Borys. Quality Media and the Internet // Europäische Transformationen von Öffentlichkeit und Privatsphäre in Ukrainisch-Deutscher Perspektive. Internationale Tagung an der Westfälischen Wilhelms-Universität Münster, 26-29, Jan. 2010. – P. 31.

6. Інформаційні ресурси

1. «Медіакритика»: <https://www.mediakrytyka.info>
2. «Детектор медіа»: <https://ms.detector.media>
3. Академія української преси: <http://www.aup.com.ua>
4. Інститут масової інформації: <http://imi.org.ua>
5. Джерела інформації, медіаграмотність і російська пропаганда: результати всеукраїнського опитування громадської думки. URL: <https://detector.media/infospace/article/164308/2019-03-21-dzherelainformatsii-mediagramotnist-i-rosiiska-propagandarezultati-vseukrainskogo-opituvannya-gromadskoidumki/>